
Tajemné obory na filozofii

Tajemné obory na filozofii

Student psychologie bude pravděpodobně psychologem v nějaké oblasti. Student ekonomie bude ekonomem. Čím bude, až "vyroste", komparatista? A co bude dělat Mgr. kulturolog?

Dávno pryč jsou časy, kdy bylo možné na vysokých školách studovat pouze teologii, učitelství, práva či medicínu. Podíváme-li se do nabídky univerzit dnes, pomalu nechápeme, jak si dnešní studenti dokážou z nabídky oborů vybrat.

Univerzita Karlova jich například v magisterském programu nabízí přes dvě stě, z toho celou polovinu vypisuje Filozofická fakulta. Mezi nimi najdeme takové zajímavosti jako třeba armenistiku, indonesistiku, klínopis nebo kulturologii či komparatistiku. Je až neuvěřitelné, za co všechno dnes člověk může dostat titul Mgr.

Vědecká práce nebo psaní kritik

Dnes se velice často mluví o tom, že univerzity skomírají kvůli nedostatku peněz, že kvalitní pedagogové houfně odcházejí za lépe placenými místy, že studium je zakonzervované v teoretičnosti a není schopné reagovat na požadavky trhu.

V novinách zase najdeme zprávy o nedostatku zkušených programátorů nebo kvalitních tlumočnicků a hovoří se o nadpočtu učitelů na základních školách. Zmínku o tom, jak se mohou v budoucnu uplatnit studenti komparatistiky, ale nenajdete.

"Konkrétně nevím, ale nebojím se, že skončím školu a nebudu mít práci. Uvědomila jsem si totiž, že kdybych se na kulturologii tenkrát nedostala, stejně bych se nehlásila jinam, takže ji studuji pro sebe a ne pro trh práce a pro strach z budoucnosti," říká Helena, studentka 4. ročníku. Pro ni byla totiž kulturologie vysněným oborem. A pravděpodobně nejen pro ni: přijat je maximálně jeden z deseti uchazečů. A právě v tomto ohledu mají "tajemné obory" leccos společného: většina jejich studentů studuje sama pro sebe, kvůli svým ideálům.

Praktické využití poznatků pro ně není nejdůležitějším kritériem. Karolína, prvačka na komparatistice, o svém studiu říká: "Je rozhodně zajímavé, ale praktické opravdu moc není, směřuje k vědecké práci, možná k psaní literárních kritik..."

Nemám práci, půjdu učit

Proto by Karolína uvítala, kdyby si univerzita hlídala praktické uplatnění svých oborů. "Univerzita není nucena konkurovat jiným školám, protože u nás neexistuje srovnávání úrovně vysokých škol (jakýsi ranking univerzit, který je běžný například ve Spojených státech). Také chybí bližší propojení trhu se školami," upozorňuje studentka na notorické nedostatky našich vysokých škol.

V takovém systému si může škola dovolit otevřít i "obory pro obory". Prostě obory, pro které má pedagogy. Vždyť studenti se najdou, pokud za to nebudou muset platit. A nenajdou-li potom vhodnou práci, pořád můžou zůstat na škole a svůj obor vyučovat.

Školné by ukázalo životaschopnost oboru

Kdo vlastně rozhoduje o tom, kolik komparatistů, etnologů či fonetiků potřebuje tento stát? Kdyby se vláda přece jen rozhodla zavést školné, určitě by tím rozhněvala velkou skupinu studentů. Zároveň by se ale ukázalo, nakolik si tyto studenti cení své školy a svého oboru. Kolik bychom potom měli komparatistů či kulturologů?

Studenti "tajemných oborů" se musí smířit s tím, že budou pokaždé vysvětlovat, co to studují a k čemu to je. Všechny tyto obory mají totiž schopnost jednoduché vyjádřit složitě. Podle kulturologické definice je například kultura "extrasomatický interdisciplinární jev". Podle studentů kulturologie není kultura pouze otázka umění, hudby, divadla. "Je to všechno, co člověk vytváří i atomová bomba či záchod nebo kombajn," vysvětluje Helena. Podle ní je studium velmi zajímavé, pomohlo jí odpovědět na mnoho otázek. "Dokáže mě naštvat, když někdo obor hodnotí dřív, než se o něm něco dozví. Vždyť se koukněte, kolik válek a konfliktů je výsledkem střetu kultur."

Komparatistika zase zkoumá střet literatur různých oblastí. Dává si za cíl, jak říká Karolína, "hluboké poznání dějin světové literatury a různých směrů v myšlení o literatuře". Nedivím se, že obě tyto studentky umějí tak pohotově podat definici svého oboru studia. Určitě to nebylo poprvé, kdy je o to někdo požádal. Na tak krátkém prostoru totiž určitě nelze shrnout objem jejich pětiletého studia. Jeden kulturologický předmět se například nazývá Archeologie hmotné kultury. Na komparatistice je zase možné specializovat se v programu Identita a jinakost kultur. Pro nezasvěcené stoprocentně nepochopitelné.

Autorka studuje translatologii na FFUK v Praze

Ludmila Hostová